

Taflen weithgaredd 5

Dadansoddi gwybodaeth

Dychmygwch eich bod yn gweithio yn y Bank of England. Gofynnwyd i chi ddarganfod a yw cost siopa wythnosol mewn archfarchnad yn uwch neu'n is nag ar yr un adeg y llynedd. Ewch drwy'r gwahanol ffynonellau o wybodaeth a meddyliwch yn ofalus am ba mor ddibynadwy yw pob un. Gall y set gyfan o wybodaeth eich helpu i ddod o hyd i'ch ateb i'w adrodd wrth eich meistr.

Ffynhonnell 1: Derbyniadau o Archfarchnad Let's Go

Blwyddyn 1

Grawnfwyd brecwast
£1.99
Pizza o'r adran oeri
£2.50
Llaeth (4 pint)
£1.09
Sudd ffrwythau
£0.99

Blwyddyn 2

Grawnfwyd brecwast
£2.15
Pizza o'r adran oeri
£2.30
Llaeth (4 pint)
£1.05
Sudd ffrwythau
£0.99

Ffynhonnell 2: Post gan gwsmer ar wal cyfryngau cymdeithasol Archfarchnad Let's Go

Kerry Jackson

Sut gall Let's Go godi dros bunt am bedwar peint o laeth? Mae'n wallgof! Rwy'n siŵr mai hanner y pris hwn oedd y llaeth blwyddyn neu ddwy yn ôl.

Ffynhonnell 3: Data gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol

Pris cyfartalog o ystod o archfarchnadoedd	Blwyddyn 1	Blwyddyn 2
Lemwn	£0.35	£0.35
Bisgedi siocled	£1.10	£1.00
Reis microdon (250g)	£1.69	£1.70
Caws Edam (250g)	£2.00	£1.95
Bagiau te (200g)	£5.12	£5.00
Tun o yd melys (200g)	£0.60	£0.55

Ffynhonnell 4: Derbyniadau o Archfarchnad Eight Rows

Blwyddyn 1

Olew olewydd 1 ltr
£3.65
Afocado canolig
£0.95
Menyn 250g
£1.60
Hylif golchi
£7.40
Cyw iâr canolig
£3.25

Blwyddyn 2

Olew olewydd 1 ltr
£3.60
Afocado canolig
£0.95
Menyn 250g
£1.55
Hylif golchi
£7.50
Cyw iâr canolig
£3.25

Ffynhonnell 5: Detholiad o erthygl papur newydd

Y mis hwn, mae prisiau llawer o eitemau cartref ar draws y wlad ar eu huchafers tair blynedd. Mae cyllidebau teuluoedd dan straen wrth i un archfarchnad ddangos

cynnydd o hyd at 15% ar rai cynhyrchion glanhau domestig. Meddai un fam o Leeds: 'Rydwn i wedi bod yn siopa yn yr un archfarchnad ers blynnyddoedd, ond mae'n

teimlo fel bod prisiau'n mynd i fyny ac i fyny, ac mae prynu bwyd yn fwyfwy amhosibl ei fforddio.'

Ffynhonnell 6: Data gan y Swyddfa Ffyrdd a Rheilffyrdd

"Mynegai tocynnau trênnau: Rhwng Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2, cododd y fynegai ar gyfer yr holl docynnau trênnau yn y Deyrnas Unedig o 218.7 i 221.3 – roedd hyn yn gyfystyr â chynnydd o 1.2 % ym mhrisiau tocynnau."

Ffynhonnell 8: Detholiad o erthygl papur newydd

Mae'r cynnydd stryd fawr mwy ym mhoblogrwydd cyfarwydd, yn ystod o cynnwysyrhai oedd archfarchnadoedd yn adnabyddus rhad wedi cychwyn o'r blaen am rhyfel prisiau ddarparu eitemau ymhlith rhai o'r moeth. Mae hyn archfarchnadoedd oherwydd eu bod

Ffynhonnell 7: Hysbyseb o Archfarchnad Plain Berries

plain berries

Ymfalchiwn yn ein prisiau a'n gwerth am arian hen ffasiwn. Nid ydym erioed wedi gwerthu'n rhy rad yn ymwybodol ac rydym wedi gweithio'n galed i gadw'n prisiau mor isel â phosibl dros y pum mlynedd diwethaf.

Ffynhonnell 9: Data gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol

Amcangyfrifon poblogaeth	Blwyddyn 1	Blwyddyn 2
Lloegr	54,856,800	55,268,100
Yr Alban	5,327,700	5,404,700
Cymru	3,082,400	3,113,200
Gogledd Iwerddon	1,829,900	1,862,100

1. Pa ffynhonnell yw'r un fwyaf dibynadwy yn eich barn chi? Pam?
2. Pa ffynhonnell yw'r un lleiaf dibynadwy yn eich barn chi? Pam?
3. A ddaethoch chi ar draws gwybodaeth sy'n gwrthdaro?
4. Sut wnaethoch chi benderfynu pa wybodaeth oedd yn gywir?
5. Oedd yr holl wybodaeth yn berthnasol i'r dasg?
6. At ei gilydd, ydych chi'n credu bod cost siopa wythnosol mewn archfarchnad yn uwch neu'n is na'r llynedd?
7. Sut ddaethoch chi i'r casgliad hwn?
8. Sut gall y broses hon leihau risg o ran penderfyniadau ariannol?

Taflen weithgaredd 1

Senario: Mae'r Bank of England yn codi Cyfradd y Banciau

Rheolwr banc y stryd fawr

"Rwy'n rheoli Banc ABC. Nawr bydd yn costio'n fwy i fy manc fenthycia arian gan y Bank of England, felly mae angen i mi godi'r cyfraddau llog a gynigir i'm cwsmeriaid. Bydd pobl sy'n cynilo arian â Banc ABC yn ennill mwy o log, ond bydd yn rhaid i'r rhai sy'n benthycia arian dalu mwy yn ôl mewn llog."

Perchennog ffatri gweithgynhyrchu ceir (busnes sy'n gwerthu i fusnesau)

"Mae fy ffatri yn gwneud ceir ac yn eu gwerthu i ystafelloedd arddangos ceir. Roeddwn i'n ystyried prynu rhagor o beiriannau i wneud mwy o geir, ond nawr bod y cyfraddau llog wedi codi, rwyf wedi penderfynu arbed yr arian yn lle hynny. Nawr bydd yn ennill mwy o log yn fy nghyfrif busnes â Banc ABC, a gallaf ystyried prynu peiriannau newydd o fewn ychydig flynyddoedd."

Perchennog ystafell arddangos ceir (busnes sy'n gwerthu i ddefnyddwyr)

"Rwy'n rhedeg ystafell arddangos ceir sy'n gwerthu ceir i'r cyhoedd. Mae cyfraddau llog uwch yn golygu nad yw llawer o bobl am gael benthyciad i brynu car oherwydd bydd yn rhaid iddynt dalu mwy o log, neu, byddai'n well ganddynt cynilo arian a chael mwy o log. Mae hyn yn golygu fy mod yn gwerthu llai o geir."

Defnyddiwr 1

"Rwyf wedi ymddeol ac yn byw ar fy mhensiwn a'r cynilion sydd gennyf â Banc ABC. Mae codiadau prisiau wedi golygu na allaf brynu cymaint â'm pensiwn, felly rwy'n falch iawn bod cyfraddau llog wedi codi. Nawr, byddaf yn ennill mwy o log ar fy nghynilion â Banc ABC."

Defnyddiwr 2

"Llynedd prynais dŷ gan ddefnyddio benthyciad gan Banc ABC. Erbyn hyn mae cyfraddau llog wedi cynyddu, mae'n costio'n fwy i mi bob mis i ad-dalu fy menthyciad, felly mae gen i lai i'w wario ar bethau eraill. Er enghraifft, rwyf wedi dechrau prynu cynhyrchion rhatach yn yr archfarchnad ac ni fyddwn i'n prynu car newydd eto."

Taflen weithgaredd 1

Senario: Mae'r Bank of England yn gostwng Cyfradd y Banciau

Rheolwr banc y stryd fawr

"Rwy'n rheoli Banc ABC. Nawr bydd yn costio'n llai i Banc ABC fenthycia arian gan y Bank of England, felly gallaf ostwng y cyfraddau llog a gynigir i'm cwsmeriaid. Bydd pobl sy'n cynilo arian yn ennill llai o log, ond bydd y rhai sy'n benthycia arian yn talu llai o log yn ôl."

Perchennog ffatri gweithgynhyrchu ceir (busnes sy'n gwerthu i fusnesau)

"Mae fy ffatri yn gwneud ceir ac yn eu gwerthu i ystafelloedd arddangos ceir. Nawr bod y cyfraddau llog wedi gostwng, mae'r cynilion yn fy nghyfrif busnes Banc ABC yn ennill llai. Felly, byddaf yn tynnu rhywfaint o'm cynilion a defnyddio'r arian i brynu peiriannau newydd ar gyfer fy musnes, er mwyn cynyddu cynhyrchiant."

Perchennog ystafell arddangos ceir (busnes sy'n gwerthu i ddefnyddwyr)

"Rwy'n rhedeg ystafell arddangos ceir sy'n gwerthu ceir i'r cyhoedd. Mae cyfraddau llog is yn golygu bod cymryd benthyciad am gar yn costio'n llai, ac mae gan lawer o bobl fwy o arian i'w wario, felly rwy'n gwerthu mwy o geir."

Defnyddiwr 1

"Rwyf wedi ymddeol ac yn byw ar fy mhensiwn a'r cynilion sydd gennyf ym Banc ABC. Â chyfraddau llog mor isel, nid wyf yn ennill llawer o arian ychwanegol ar fy nghynilion ac mae gennyf lai o arian i'w wario. Er enghraifft, rwyf wedi dechrau prynu cynhyrchion rhatach yn yr archfarchnad ac ni fyddwn yn prynu car newydd eto."

Defnyddiwr 2

"Llynedd prynais dŷ gan ddefnyddio benthyciad gan Banc ABC. Nawr bod cyfraddau llog wedi gostwng, mae'n costio'n llai bob mis i ad-dalu fy menthyciad, felly mae gen i ychydig i'w wario ar bethau eraill. Er enghraifft, rwyf wedi dechrau prynu dodrefn newydd ar gyfer fy nghartref ac efallai byddaf yn prynu car newydd."